

MINĖJIMAS

Išėjo lietuviško laikraščio 'Aušra' pirmasis numeris 1883 m.

VIE NYBĖ

LITHUANIAN DAILY

ORAS

Numatoma: Apsniaukusi. Temperatūra ta pati. Vardodienis: Feliksas. Kęstutis. Titonė

LIV METAL. 43 (1.020) Nr. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK. TREČIADIENIS, 1940 VASARIO-FEBRUARY 21 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Žmonės ir laikai. Angliškas vadovėlis. Nenormalūs žmonės. Kur trenks perkūnas?

PIJUS BUKŠNAITIS

Keičiasi žmonės, keičiasi ir laikai. Daug kas dar atsimena tuos laikus, kuomet buvo nedrąsūs kalbėti gatvėje lietuviškai.

Šiandien jau didžiuojamasi lietuvių kalba. Amerikoje gimę jaunuoliai nuolat klausinėja redaktorius, ar nėra gero angliško vadovėlio lietuvių kalbai pramokti.

Daugelio pageidaujamas angliškas vadovėlis lietuvių kalbai pramokti jau yra. Jį išleido Londone žinomoji kalbamokslų firma E. Marlborough & Co. Ltd.

Tai labai gražus leidinys, tinkamai ir taisyklingai suruoštas.

Netrukus turėsime pardavimui ir VIENYBĖS administracijoje.

Anadien vienas laikraštis pastebėjo, kad "Normalis žmogus užtrokštų, jei jam reiktų per 20 metų veidmainiuti."

Gal tas ir tiesa. Bet mes žinome daug žmonių ir laikraščių, kurie nesiliauja veidmainiavę jau 30 metų ir dar ne užtroško.

Turbūt dėl to, kad jie nenormalūs.

Užtardamas Sovietų Sąjungą vienas laikraštis parašė: "Sovietų Sąjunga jokios Lenkijos su niekuo nepasidalina. Ji tik iš Lenkijos atėmė... kraštus, kuriuos lenkai buvo užgrobę..."

Posakis teisingas, kaip cigono bežmėnas.

Na, su Lenkija tiek to. Čia ne mūsų reikalas. Tik kaip ten su ta tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos sutartimi pasirašyta 1920 m. liepos 12 d.? Juk Sovietai pripažino Lietuvai Vilniaus kraštą ir Gardiną, o dabar gražina tik Vilniaus krašto dalį, o už Gardiną parodė špygą!

Pavasaris jau netoli. Nepaprastai dideli šios žiemos šalčiai trukdė ne tik privačių žmonių reikalus, bet net ir patį karą.

Ateis pavasaris. Prasidės griaustiniai ir perkūnijos. Kur pirmiausia trenks perkūnas, niekas negali įspėti.

Politikieriai dabar galvoja: Kur pirmiausia trenks karo perkūnas? Vakarų fronte stovi prieš viena kitą galingos prancūzų ir vokiečių armijos.

Siaurės fronte mirtinai kausi Sovietai su Suomija. Dėl šalčių Sovietams nesiseka taip, kaip buvo manyta. Kas bus, kai ateis pavasaris?

Pietuose koncentruojama Turkijos, Australijos ir Naujosios Zelandijos armijos angliavadvobyje. Šautuvai kreipiami Rusijos linkui. Italija pasiruošė ir tyli. Latvija paliepė savo piliečiams įsigyti karo uniformas. Kas bus, kai ateis pavasaris?

VOKIEČIŲ SUBMARINAS NUSKANDINO DAR VIENĄ ANGLIJOS KARO LAIVĄ

Žuvo laivo kapitonas, devyni karininkai ir 148 jūrininkai; išsigelbėjo tik penki žmonės

LONDON, vasario 20 d. — Admiralitetas praneša, kad vakar nuo vokiečių torpedos nuskendo Anglijos naikintojas Daring. Išsigelbėjo tik vienas karininkas ir keturi jūrininkai. Devyni karininkai, jų tarpe ir kapitonas S. A. Cooper, ir 148 jūrininkai nesurandami.

Laivas Daring buvo nuskandintas šešuoju iš 179 naikintojų, kuriuos Anglija turėjo karo pradžioje. Admiralitetas pirmu kartu prisipažino, kad šis naikintojas nuskendo nuo torpedos.

Daring buvo 1,375 tonų talpos, statytas 1932 m. Jis turėjo keturias 4.7 col. kalibro kanuoles, šešias mažesnes kanuoles ir aštuonius vamzdžius torpedoms. Jo skuba buvo 36 mazgai per valandą.

Anksčiau nuskendę naikintojai vadinosi Blanche, Gipsy, Duchess, Grenville ir Exmouth. Daring buvo 1,375 tonų talpos, statytas 1932 m. Jis turėjo keturias 4.7 col. kalibro kanuoles, šešias mažesnes kanuoles ir aštuonius vamzdžius torpedoms.

Užtardamas Sovietų Sąjungą vienas laikraštis parašė: "Sovietų Sąjunga jokios Lenkijos su niekuo nepasidalina. Ji tik iš Lenkijos atėmė... kraštus, kuriuos lenkai buvo užgrobę..."

Posakis teisingas, kaip cigono bežmėnas. Na, su Lenkija tiek to. Čia ne mūsų reikalas. Tik kaip ten su ta tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos sutartimi pasirašyta 1920 m. liepos 12 d.? Juk Sovietai pripažino Lietuvai Vilniaus kraštą ir Gardiną, o dabar gražina tik Vilniaus krašto dalį, o už Gardiną parodė špygą!

NORVEGIJA GRIEŽTAI PROTESTUOJA DĖL NEUTRALITETO SULAUŽYMO

Proteste sakoma, kad vokiečių laivas Altmark turėjęs teisę plaukioti Norvegijos vandenyse

OSLO, Norvegija. — Norvegijos vyriausybė įteikė Anglijai notą, kurioje ketina skysti Angliją Tautų Sąjungai, ar kitam tarptautiniam tribunolui "už atvirą nesilaikymą tų principų, kuriuos pati Anglija taip dažnai skelbė."

Užsienio Reikalų ministras Halvdan Koht, kalbėdamas apie Anglijos karo laivų sudarytą neutraliteto laužymą, paminėjęs vokiečių laivą Altmark 326 karo belaisvius Norvegijos vandenyse, Norvegijos parlamente pareiškė sekamai: Vokiečių laivas Altmark turėjęs teisę plaukioti neutraliuose vandenyse, nepaisant, ar jis vežėsi karo belaisvius, ar ne.

Tarptautinio įstatymo, draudžiančio gabenti karo belaisvius per neutralius vandenius, visiškai nėra. Vienatinis nelegalus Altmarko veiksmas buvo tas, kad jis, būdamas Norvegijos vandenyse, siuntęs radijo pranešimus. Bet kuomet norvegų patrolės karininkas apie tą įspėjo laivo kapitoną, radijo buvo sustabdytas.

Altmark nebuvo sustojęs jokiam Norvegijos uoste. Jį tik sulaukęs norvegų patrolės laivas ties Trondheim ir peržiūrėjęs jo popierius, kuriuose buvo pažymėta, kad laivas turįs kanuoles. Uosto vyriausybė Bergene, manydama, kad ne viskas aišku, pasuntė kitą karo laivą peržiūrėti Altmarką.

Lietuvos Prezidentas su jauniaisiais vilniečiais. — Trijų karalių švenčių metu aplanką Respublikos Prezidentą A. Smetoną ir Švietimo Ministrą dr. Jokantą Vilniaus lietuvių pradžios mokyklų mokinių delegacija, kuri atvyko į Kauną lydimą savo mokytojų ir mokyklų inspektorius. Jaunieji vilniečiai moksleiviai įteikė Resp. Prezidentui dovaną — Vilniaus Aušros Vartų paveikslą ir Švietimo Ministeriui — Vilniaus palmę lietuviškais ornamentais papuoštą vilniečių darbo vazoj.

Kad bus perkūnija, galima pilnai tikėtis. Tik kur pirmiausia trenks perkūnas? Sunku atspėti.

BYLA DEL VARNOS

RALEIGH, N. C. — Lakeview kaimo fermeriai skundžia į teismą ūkininką John Hanes už tai, kad jo prijaukintoji varna klūdo laukų darbams. Vos tik kuris fermeris, ardamas, ar ką veždamas sušunka savo mulams varymo žodį "gidap", tai išmokyta varna surinkta "WHOA" (kas lietuviškai reiškia "tprūū") ir mulai sustoja.

"TRIMITAS" SUSILAUKS 20 METŲ

KAUNAS. — Lietuvos Šaulių Sąjungos savaitinis laikraštis "Trimitas" birželio mėnesį šves savo 20 metų amžiaus sukaktuves. Vasario 16 d. "Trimitas" išleido tūkstantinį numerį. Perna "Trimitas" turėjo 25 tūkstančius prenumatorių. Šiomet laukiama dar lidesnio skaičiaus.

VOKIEČIAI DABAR LAUKIA WELLESO TIKISI ĮRODYTI SAVO TEISĖTUMĄ

Ivykis su Altmarku Norvegijos fjorde bus panaudotas Anglijos įkaltinimui

BERLIN. — Vokietijos politikieriai mano, kad Jungtinių Valstybių antrojo valstybės sekretoriaus Sumner Welles atvykimas į Europą dabar ras visai naują kryptį pasitarimams su kariaujančiomis valstybėmis. Altmarko incidentas, kurio Vokietija toliau nenauginėjanti, duos naujų temų pasitarimams. Neaprašė šalies diplomatas galėsiąs aiškiai įsitikinti, kad Vokietija sakė teisybę apie Angliją, kuri kariaujanti visai ne dėl to, kad "apginti silpnas ir neturtingas tautas."

Politinuose sluoksniuose dabar laukiama Welles'o atvykimo. Jam bus įteikta daugybė įrodymų apie Anglijos nusikaltimus. Altmarko incidentas esąs tik tęsinys to anglų žiarumo, kuris buvęs parodytas įvykyje su laivu Wakama Brazilijoje, kuomet anglų karo laivai šaudė į besigelbėjančius iš skęstančio laivo vokiečių jūreivius.

SIUVEJAI NENORI TAIKYTI SU CIO

NEW YORK. — Siuvėjų unija The Amalgamated Clothing Workers of America pareiškė nenorinti jungtis su kitomis CIO unijomis ir sudaryti vietinę industrijos uniją taryba. Amalgamėtu viršininkai sako, kad jie nemato reikalo kurti tarybą šiame mieste, nors jie su 75.000 narių visuomet pritaria CIO organizacijai.

Nori sutaukinti AFL su CIO

NEW YORK. — Katalikų, protestonų ir žydų dvasininkai paskelbė atsiskaidymą į American Federation of Labor (AFL) ir Congress of Industrial Organizations (CIO), kuriame kviečiama, kad abi šios darbo organizacijos susauktų bendrą konferenciją ir susitaikytų.

VĖL ŽUVO RAUDONOSIOS ARMIJOS DIVIZIJA SUOMIJOS KARO FRONTE

Po viso mėnesio atkaklių kovų rusai neteko 18,000 kariuomenės už Ladogos ežero

HELSINKI, vasario 20 d. — Karo laimė vakar pakrypo į suomių pusę, kuomet jiems pasesėkė sunaikinti dar vieną Raudonosios Armijos diviziją šiaurės rytuose nuo Ladogos ežero.

Su šia nauja pergale pasi- baigė atkaklioji šiame ruože kova, kuri tęsėsi visą mėnesį ir apie kurią korespondentai mažai žinojo, o dar mažiau rašė. Ji tęsėsi taip ilgai dėl to, kad suomiai negali aukoti daug savo karių, dėl to jie veikė gudrumais ir įvairiais išsukinėjimais, kol visa prieš divizija išsisklaidė ir buvo sunaikinta dalimis. Ši Raudonosios Armijos dalis buvo 18-ji Jaroslavo divizija — 18,000 karių.

TURKIJA RIMTAI RUOŠIASI KARUI; PASKELBĖ APSIGYNYMO ĮSTATYMĄ

Šaukiamas parlamentas suteikti vyriausybei diktatoriškų teisių šaliai tvarkyti

ANKARA, Turkija, vasario 20 d. — Turkijos vyriausybė vakar paskelbė Tautos Apsigynimo Aktą, duodantį vyriausybei diktatorišką galę tvarkyti šalį. Laikraščiai įspėjo visuomenę, kad Turkija esanti nekariaujanti Anglijos ir Prancūzijos talkininkė ir dėl to visi piliečiai turi prisirengti "aukščiausiams pasiaukojimams" ateinantį pavasarį.

Dabar šaukiamas parlamentas susirinkimas, kuris patvirtins vyriausybės absoliutinę galę ir teises tvarkyti ekonominius, finansinius ir militarius reikalus, jei kiltų Artimuose Rytuose karas.

KARALIUS OFICIALIAI PASKELBĖ, KAD ŠVEDIJA NEGELBĖS SUOMIJOS

Švedai laikysis neutralumo, kad nesukelti Europoje dar didesnio karo

STOCKHOLM, Švedija. — "Aš sakiau Suomijos vyriausybei dar pirmąją karo dieną, kad Švedija negalės atvirai remti Suomijos karą. Aš ir šiandien manau, kad mes turime laikytis to nusistatymo. Mes teikėme kodaugiasia savanorių pagelbos, Ras nesipriešina tarptautiniams santykiams, bet aš jaučiu, kad aktyvus įsimašymas į suomių reikalus reikėtų ne tik mūsų karą su Rusija, bet ir priežastį kitoms valstybėms kariuoti."

ALTMARKO IVYKIS JAU DINA NEUTRALES VALSTYBES

MADRID, Ispanija. — Ispanijos politikieriai labai peikia Angliją už Altmarko puolimą Norvegijos vandenyse. Manoma, kad šis įvykis pakens daugelio valstybėms išlaikyti neutralumą. Belgijos oficialiuose sluoksniuose irgi reiškiasi nemažai susirūpinimo dėl įvykio su Altmarku. Spaudoje sakoma, kad jei viena kariaujanti valstybė laužo kitos valstybės neutralumą, tai tas dar neduoda teisės kitai kariaujančiai valstybei daryti tą pat.

LINŲ APDIRBIMAS LIETUVOJE

KAUNAS. — Žemės ūkio Departamente specialiamie pasitarime buvo apsvaistytas naujų stambių linų apdirbimo įmonių steigimo klausimas. Nutarta, kad kooperacijos sąjunga "Linai" šiais metais turi galutinai baigti įrengti Panevėžio linų apdirbimo įmonę ir pastatyti dar dvi didžiules belgiškas linines, vieną Mažeikių, kitą Plungės apylinkėje. Be to šiomet bus pastatyta bent 50 naujų jautų linams džiuvinti.

Lietuvos Prezidentas su jauniaisiais vilniečiais. — Trijų karalių švenčių metu aplanką Respublikos Prezidentą A. Smetoną ir Švietimo Ministrą dr. Jokantą Vilniaus lietuvių pradžios mokyklų mokinių delegacija, kuri atvyko į Kauną lydimą savo mokytojų ir mokyklų inspektorius. Jaunieji vilniečiai moksleiviai įteikė Resp. Prezidentui dovaną — Vilniaus Aušros Vartų paveikslą ir Švietimo Ministeriui — Vilniaus palmę lietuviškais ornamentais papuoštą vilniečių darbo vazoj.

